

ת"פ 26470/10 - מדינת ישראל נגד סולטן הוואלה, טרחאן הוואלה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 17-10-2026 מדינת ישראל נ' הוואלה ואח'

בפני כבוד השופט אהרון משלו
מדינת ישראל
נגד
הנאשמים
1. סולטן הוואלה
2. טרחאן הוואלה

החלטה

בפני בקשה של ב"כ נאשם 1, להורות כי סכום הפיצוי יקוזzo מתוך הפייקון שהופקד בתיק המ"ת, וכן להורות על ביטול תוספת הפיגורים שנוסףה לפיצוי שהוטל בגין הדין על הנאשם, לאחר שהנאשם לא שילם את הפיצוי במועדים שנקבעו בגין הדין. ב"כ הנאשם נימק את בקשתו במצב הכלכלי הקשה של הנאשם בעקבות מסרו.

ב"כ המאשימה מתנגדת לבקשתו וטענת כי הסמכות לביטול תוספת הפיגורים נתונה למרכז לגבית קנסות. ב"כ המאשימה הפנתה בהקשר זה לסעיף 3(א) לחוק המרכז לגבית קנסות, וכן להלכה שנפסקה בע"פ 4919/14, אשר לפיה, לטענה, דחה בית המשפט העליון את עמדת הסגנoria כי יש סמכות מקבילה גם לבית המשפט הפלילי, בנוסף לסמכות המקנית למרכז לגבית קנסות.

ההלכה בעניין זה ברורה, והיא עולה מלשון ההוראות הרלבנטיות בחוק העונשין ובחוק המרכז לגבית קנסות. סעיף 69(א) לחוק העונשין קובע כי "בֵּית הַמְשֻׁפֶּט אוֹ רִשְׁתָּמְשָׁרֶט לְפָטוּר אָדָם, עַל פִּי בְּקַשְׁתּוֹ, מַתְשָׁלוּם תָּוֹסְפַּת, כֹּלָה אוֹ מִקְצָתָה, אֲםִ שׁוֹכְנָנוּ שָׁהֵיו סִבְوتָ סְבִירָות לֹאִי תְּשִׁלּוּם הַקְּנָס אוֹ חָלָק מְמֻנוּ בּוּמְעוֹד הַקְּבֹוע", וסעיף 77(ג) לחוק העונשין קובע כי "לְעַנֵּין גְּבִיה, דִּין פִּיצְוּיִם לְפִי סְעִיף זה כְּדִין קְנָס", ובכך הוא מחייב את הוראות סעיף 69(א) גם על תשלום פיצויים.

אכן, גם למנהל המרכז לגבית קנסות יש סמכות לפטור חייב מתשלום תוספת פיגורים, בסעיף 5ג לחוק המרכז לגבית קנסות, אולם יש סיג לסמכות זו, ולצורך הבהרתו היקף הסמכות, אביא את לשון הסעיף במלואה:

5ג. מנהל המרכז רשאי לפטור חייב, על פִּי בְּקַשְׁתּוֹ, מַתְשָׁלוּם תָּוֹסְפַּת פִּיגּוֹרִים, כֹּלָה אוֹ חָלָקָה, שְׁהִתְוֹסֵפֶה עַל פִּי דִּין לְחוֹב כְּהִגְדָּרתוֹ בְּסֻעִיף 1, לְמַעַט לְפִי פְּסָקָה (6) להגדרה "חוֹב", אֲםִ שׁוֹכְנָנוּ שָׁהֵיו סִבְوتָ סְבִירָות לֹאִי תְּשִׁלּוּם הַחוֹב, כָּלָו אוֹ חָלָקוּ, בּוּמְעוֹדוֹ, אוֹ

כי קיימות נסיבות אישיות מיוחדות של החיב המצדיקות פטור כאמור.

פסקה 6 להגדרת המושג "חוב" בסעיף 1, שהוא סעיף ההגדרות בחוק המרכז לגבית קנסות, כוללת בין היתר במושג "חוב", גם פיצוי ממשמעותו בסעיף 77 לחוק העונשין. יוצא אפוא כי הסיג לסמכותו של מנהל המרכז לפטור חיב מתשולם תוספת פיגורים, מוציא מתוחם הסמכות פיצוי לנפגע עבירה שנפסקה במסגרת הליך פלילי, לפי סעיף 77 לחוק העונשין.

הטעם לכך ברור, מפני שהסמכות לפטור מתשולם תוספת פיגורים נתונה לבית המשפט שהורה על תשלום הפיצוי, בהתאם לסעיפים 69(א) ביחד עם 77(ג) לחוק העונשין, ובענין זה הסמכות נתונה לבית המשפט, ولو בלבד, ואין סמכות מקבילה למנהל המרכז לגבית קנסות.

לעומת זאת, הסמכות לפרסום את תשלום הפיצויים, נתונה דווקא למנהל המרכז לגבית קנסות, בסעיף 5ב לחוק המרכז לגבית קנסות, ובכך עוסק בין היתר פסק הדיון בע"פ 14/4919 בعنيין **אחולאי**, שאליו הפנהה ב"כ המאשימה בתגובהה.

ההלכה האמורה בעניין הסמכות לפטור מתשולם תוספת פיגורים, הובאה בהרחבה בפסק הדיון ברע"א 8994/**ויסאם חיליל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.4.12), אשר מתייחס בין היתר גם ליחס בין בית המשפט ובין המרכז לגבית קנסות, ובלשון הדברים, אבאים כלשונו:

בכך שונה דינה של בקשה לביטול תוספת פיגורים מבקשת לפרישת תשלום החוב או דחיתתו. בעוד שהרשותה מסורה בידי בית המשפט שגורר את דינו של המבקש, כאשר החלטתו ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית משפט בעניין אזרחי, הרי שהאחרונה מסורה בידי המרכז לגבית קנסות (סעיף 5ב לחוק), אשר הדרך היחידה להציג עלייה, בעת ההז, היא באמצעות הגשת עתירה לבג"ץ (ההדגשה במקור - א.מ.).

כאמור לעיל, הסמכות לדון בבקשתו של המבקש ל לבטל תוספת פיגורים, בשונה מפרישת תשלום או דחיתתו, מסורה לבית המשפט. בנסיבות שלפנינו, לאחר שה המבקש הציע על טעם מוצדק ל לבטל תוספת תשלום הפיגורים בשל מצבו הכלכלי הקשה, ובהתחשב בכך שהוא מרצה תקופת מאסר ממושכת, ובהתאם העובדה שסכום הפיצוי אמור להיות משולם במלואו, בזמן הקרוב, מתוך כספי הפיקדון, מצאתי כי דין הבקשה להתקבל.

ኖכח כל האמור לעיל, אני נעתר לבקשת ב"כ נאשם 1, ומורה על ביטול תשלום תוספת הפיגורים וכן על קיזוז תשלום הפיצוי מסך יתרת הפיקדון שהופקד על ידי הנאשם במסגרת הליך המעצר, אשר הנותר מהיתר יושב לנאשם 1 או לאחיו, בכפוף לכך שאין מניעה חוקית לכך.

המצוירות תודיעו לצדים.

ניתנה היום, י"ד אדר ב' תשע"ט, 21 ממרץ 2019, בהעדך
הצדדים.